

ÖĞRENCİ DERS NOTU-SLAYT

1908 Reval Görüşmesi'inde Çarlık Rusyas'ı ile İngiltere, Osmanlı topraklarını kendi aralarında paylaştılar. İngiltere Rusya'yı Osmanlı toprakları üzerinde serbest bıraktı.

(İttihat ve Terakki Firkası)

Bu durum Osmanlı devlet adamları arasında endişeye yol açtı ve ülkede birçok karışık ve gösterilere neden oldu. Osmanlı ülkesinde başlayan karışıklık ve gösterilerin artmasına bağlı olarak **Enver ve Niyazi Bey** gibi bazı subaylar, Makedonya'da isyan çıkardı. Bu isyanların ülke geneline yayılması endişesi nedeniyle, dönemin padişahı II. Abdülhamit, anayasayı yeniden yürürlüğe koydu. Böylece 24-Temmuz-1908 'de yeniden seçimler yapıldı. II. Meşrutiyet'in ilan edilmesiyle Türk siyasi hayatında ilk kez partili döneme geçildi.

Tanzimat Fermanı, Islahat Fermanı, I. ve II. Meşrutiyet amaçlarının devleti yıkılmaktan kurtarmak olması anayasacılık yönünde yapılan ıslahatlardır.

Birinci ve ikinci Meşrutiyet döneminde seçme ve seçilme hakkı Türk tarihinde ilk defa, halkın yönetime katılmasını sağlamıştır.

II. MEŞRUTİYETİN SEBEP OLDUĞU GELİŞMELER

Osmanlı Devleti'nde Meşrutiyet'in ilan edilmesiyle içeride çıkan karışıklıklar dış güçlerin iştahını kabarttı.

-1878 Berlin Antlaşması'yla Bosna-Hersek 'i denetleme hakkına sahip olan Avusturya II. Meşrutiyet'in kavramlarından rahatsız olduğunu bildirerek Bosna - Hersek'i topraklarına katmıştır.

-Berlin Antlaşması ile özerklik kazanan Bulgar Prensiği, 1908 'de bağımsızlığını ilan etmiştir.

-Yunanistan Girit'i işgal etmiştir.

-31-Mart Olayı çıkmıştır.

-Trablusgarp'a İtalyanlar saldırdı. Trablusgarp (Libya) ve Oniki adalar elden çıkmıştır.

-Balkan savaşları çıktı ve bu savaşlarda doğu Trakya hariç Avrupa'daki tüm topraklarımızı kayıp ettik.

31 - MART OLAYI 13-Nisan -1909

SEBEBİ: II. Meşrutiyete karşı padişah yanlılarının çıkardığı bir ayaklanmadır.

Özelliği: Düzene yani devletin sistemine karşı bir ayaklanmadır.

SONUÇ: Mahmut Şevket Paşa komutasındaki Hareket Ordusu İstanbul'a gelerek ayaklanmayı bastırdı.

BALKAN SAVAŞLARI:

- 1) Fransız İhtilali sonucu yayılan milliyetçilik akımı
- 2) Rusya'nın sıcak denizlere inme politikası gereği Balkan uluslarını kışkırtması

SAVAŞIN BAŞLAMASI: Rusya'nın temel amacı sıcak denizlere inmekti. Bu

amaçla; Rusya Balkanlar'da Panslavizm politikasını takip etti. Rusya; Sırbistan, Bulgaristan, Karadağ ve Yunanistan'ın aralarında bir bağlaşma yapmasını sağladı.

Balkan Devletleri, Osmanlı Devleti'nin Makedonya'da yenilik yapmasını istediler, bu istekleri kabul olmayanıca bunu gerekçe göstererek Osmanlıya karşı savaşı başlattılar. İlk saldıran ülke **Karadağ**'dı.

SONUÇLARI: Osmanlı Devleti savaşı kaybetmiştir. Çünkü Askerlerinin bir bölümünün terhis edilmesi, Ordu komutanları arasında oluşan siyasi görüş ayrılıkları nedenleri ile koskocaman Osmanlı imparatorluğu Balkan savaşlarını kaybetmiştir.

****** Arnavutluk bağımsızlığını kazanmıştır. (Balkanlarda bağımsızlığını kazanan son devlettir.)

Büyük Devletlerin araya girmesiyle yeni Balkan haritasını belirlemek amacıyla **LONDRA KONFERANSI** toplanmıştır. Alınan kararlardan kimse memnun olmayınca II. Balkan Savaşları başladı.

NOT: Enver Paşa "**Babıali Baskını**" denilen bir hükümet darbesi yaptı. 1913 İttihat ve Terakki Fırkası 1918 yılına kadar iktidarda kaldı.

I. Dünya Savaşı'nın çıkmasında;

-Fransız İhtilali sonucunda yayılan milliyetçilik anlayışı

Sanayi İnkılabı sonucu Avrupa devletleri arasındaki ekonomik rekabet ve sömürgecilik arayışı

Osmanlılar kendi topraklarını sömürgeci devletlere karşı koruyamayacak kadar zayıflamış olması

I. DÜNYA SAVAŞI Nedenleri:

1- Sanayi inkılabı sonucunda Pazar ve hammadde arayışından dolayı ortaya çıkan sömürgecilik yarışı ve ekonomik rekabet. (Genel neden)

2-Milliyetçilik akımından etkilenen milletlerin Avrupa devletleri tarafından kışkırtılması (Genel neden)

3-Bloklaşma ve silahlanma (Genel)

4-Almanya ile Fransa arasında Alsace-Lorraine bölgesinden kaynaklanan çekişme (Özel neden)

5-Balkanlarda Rusya ile Avusturya Macaristan İmparatorluğu arasında Rusların Panславizm politikasından kaynaklanan gerginlik. (Özel)

6-Rusya'nın sıcak denizlere inmek istemesi (özel)

7-İtalya'nın Akdeniz çevresine hâkim olmak istemesi (özel) Saray Bosna'da Avusturya-Macaristan veliahdının bir Sırp tarafından öldürülmesi ile savaş başlamıştır. (28 Haz. 1914)

I. Dünya Savaşı'nın Çıkışı; Avusturya Veliht'ının bir Sırp milliyetçisi tarafından suikast düzenlenmesi nedeniyle Avusturya-Macaristan'ın Sırpistan'a saldırısı büyük dünya savaşının çıkışında bir kıvılcım oldu.

Rusya'da Avusturya-Macaristan'a karşı savaş açtı. Almanya'da Rusya'ya Savaş açtı. Bir süre sonra Fransa ile İngiltere de Rusya'nın yanında savaşa girme kararı alınca bir anda büyük dünya savaşı patlak verdi.

I. Dünya Savaşı'na katılan devletler ve karşılıklı oluşturulan ittifaklar ise şöyleydi:

İttifak Devletleri: Almanya, Avusturya-Macaristan, Osmanlı, Bulgaristan

İtilaf Devletleri: Rusya, Fransa, İngiltere, İtalya

Paris Barış Konferansı Maddeleri

Paris Barış Konferansı Tarihi

Paris Barış Konferansı, 18 Ocak 1919'da Paris'te, İttifak ve İtilaf Devletleri'nin bir araya gelmesi ile yapıldı. Konferansa o dönem savaş halinde olan 32 devlet temsilcileri katıldı. Konferans Paris'te yapıldığı için Paris Barış Konferansı adını almıştır. Bu konferansta ülkeler ve savaş için çeşitli kararlar da alınmış oldu.

Paris Barış Konferansı'nın maddeleri şu şekildedir;

- Konferans içerisinde Paris'te ilk kez Milletler Cemiyeti'nin kurulması ile ilgili karar alındı.

- ABD bu süreçte bir devlet olarak Yalnızlık Politikası (Monroe Dokrini) uygulamış ve diğer konulara pek karışmamıştır.
- Osmanlı topraklarının paylaşımında anlaşmazlığa düştüler.
- Yunanistan, konferansta İzmir ve Batı Trakya'da Rumların daha fazla olduğunu ve Rumların buralarda Türkler tarafından katledildiğini gösteren sahte raporlar ile geldi.
- Konferansta Yunanistan'ın İzmir ve civarını işgal etmesi kabul edildi.
- İlk defa konferansta alınan kararla beraber Doğu Anadolu'da bir Ermeni devletinin kurulması kararlaştırıldı.
- Milletler Cemiyeti (Cemiyet-i Akvam) kuruldu.

Paris Barış Konferansı Önemi

Görsel 1.3: Paris Barış Konferansı

- İtilaf Devletleri Osmanlı'nın paylaşımı için de bu konferansı düzenledi.
- Fransa devletine; Urfa, Maraş, Antep, Suriye ile Lübnan verildi.
- İtalya devletine; Güneybatı Akdeniz verildi.
- İngiltere devletine; Irak, Filistin ile Boğazlar verildi.
- Daha önce zamanlarda İtalya'da olan Batı Anadolu Yunanistan'a bırakıldı.
- 15 Mayıs 1919 tarihinde konferansta kararların kabul edilmesiyle Yunanistan İzmir'i işgal etti.

Haritaları Karşılaştıralım

Harita 1.1: I. Dünya Savaşı öncesi Avrupa haritası

Harita 1.2: I. Dünya Savaşı sonrasındaki gelişmelerle oluşan Avrupa haritası

Yukarıda I. Dünya Savaşı öncesi (Harita 1.1) ve sonrasını (Harita 1.2) gösteren haritalar verilmiştir. Birinci haritaya göre ikinci haritada meydana gelen siyasi farklılıkları değerlendiriniz.

Hedefi Uzak Doğu'daki Alman sömürgelerini ele geçirmek olan Japonya konferansta etkin olamadı.

İtalya'nın Fiume kıyıları ve bazı adalar ile ilgili talepleri kabul edilmedi. İtalya, teklifinin reddedilmesi üzerine konferansı terk etti. İtalya'nın konferansta bulunmadığı dönemde Yunanistan'ın Batı Anadolu'yu işgaline karar verildi.

ABD Başkanı Wilson (Vilsın) için bütün mesele, milletlerarası barışı tesis edecek Milletler Cemiyetinin kurulmasıydı. Bu durumda konferansa egemen olan ve hazırlanan barış antlaşmalarının özelliklerini belirleyen İngiltere Başbakanı **Lloyd George** (Loyd Corc) ve Fransa Başbakanı Georges Clemenceau (**Corc Klemensu**) oldu.

Not: Konferans bir Avrupa devletleri toplantısı olarak değil, galip gelenlerin kongresi olarak düzenlendi.

Not:2 Konferansta Osmanlı Devleti'nin paylaşımı ile ilgili konularda anlaşmazlığa düşülmesi, Osmanlı Devleti ile barış antlaşmasının yapılmasına engel oldu. Osmanlı Devleti ile imzalanacak barış antlaşmasının maddelerinin hazırlanması için İtalya'da Nisan 1920'de San Remo Konferansı toplandı.

SÖMÜRGEÇİLİK:

Bir devletin kendi ülkesinin sınırları dışında başka ulusları, devletleri, toplulukları siyasal ve ekonomik açıdan egemenliği altına alarak yayılmasıdır.

EMPERYALİZM

Bir devletin veya ulusun başka devlet veya ulusları kendi çıkarları doğrultusunda etkilemesidir. Emperyalizmde etkileyen devlet, etkilediği devletin kaynaklarından istifade eder.

Emperyalizm

KOLONİCİLİK:

Kolonicilik, İlk Çağ'da devletlerin kendi sınırlarının dışındaki bir bölgeyi ele geçirerek, kendi himayesi altına almasına denmektedir.

Kominizm:

Özel mülkiyete dayalı kapitalist sistem yerine, ortak mülkiyete dayalı yaşamı amaçlayan toplumsal, ekonomik ve siyasi bir ideolojidir.

BOLŞEVİKLER, MENŞEVİK

Bolşevikler, Rus Sosyal Demokrat İşçi Partisinde Lenin'in önderlik ettiği gruptur.

1903'teki parti kongresinde etkili olan ve

çoğunluğu ele geçiren bu gruba Bolşevik (çoğunlukta olanlar), Batı Avrupa tarzı sosyal demokrasiyi savunan azınlıkta kalan gruba ise Menşevik (azınlıkta olanlar) denmiştir.

Hazırlayan: *A. Vedat Akbulak*